

FOR 2001-10-04 nr 1179: Forskrift om tilbakelevering av stjålne og ulovlig utførte kulturgjenstander.

---

1. INNHOLD

Forskrift om tilbakelevering av stjålne og ulovlig utførte kulturgjenstander.

- § 1. I denne forskrift og i kulturminneloven § 23a til § 23f ...
  - § 2. Kategorier jf. § 1 bokstav a andre strekpunkt er: ...
  - § 3. Vedkommende myndighet skal: ...
  - § 4. Partene kan bli enige om å henvise tvisten til annen ...
  - § 5. Den anmodende stat bærer utgiftene i forbindelse med ...
  - § 6. Denne forskrift trer i kraft straks for de bestemmelser som ...
-

2. Forskrift om tilbakelevering av stjålne og ulovlig utførte kulturgjenstander.

Fastsatt av Kulturdepartementet 4. oktober 2001 med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23f. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kapittel XXVIII nr. 1 (direktiv 93/7/EØF endret ved direktiv 96/100/EF og direktiv 2001/38/EF). Endret 1 mars 2002 nr. 229 (ikrafttredelse), 14 mai 2002 nr. 467.

§ 1. I denne forskrift og i kulturminneloven § 23b til § 23f gjelder følgende definisjoner:

a) *kulturgjenstand*,

- en gjenstand som før eller etter å ha blitt ulovlig fjernet fra en stats territorium, er klassifisert som «nasjonalskatt av arkeologisk, forhistorisk, historisk, litterær, kunstnerisk, eller vitenskapelig verdi» etter den nasjonale lovgivning i overensstemmelse med Romatraktatens artikkel 36, og
- som hører inn under en av kategoriene nevnt i denne forskriftens § 2 første ledd, eller som ikke hører inn under en av disse kategoriene, men er en integrert del av
- kirkelige eller andre religiøse institusjoners inventarfortegnelser eller
- offentlige samlinger som er oppført i katalogene til museer, arkiver og magasiner i biblioteker. Med offentlig samling menes samlinger som eies av en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), som er part i Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995 eller UNESCO-konvensjonen av 1970 om tiltak for å forby og hindre ulovlig import og eksport av kulturgjenstander og overføring av eiendomsrett til kulturgjenstander (heretter kalt UNESCO-konvensjonen av 1970), en lokal eller regional myndighet i en slik stat eller en institusjon på en slik stats territorium som er definert som offentlig i samsvar med vedkommende stats lovgivning, forutsatt at denne institusjonen eies eller i betydelig grad er finansiert av denne staten eller av en lokal eller regional myndighet. I stater utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet, men som er part i Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995, vil offentlig samling også omfatte samlinger som eies av en institusjon som er opprettet hovedsakelig for et kulturelt, pedagogisk eller vitenskapelig formål som i vedkommende stat anses å være i offentlighetens interesse,

b) *fjernet ulovlig fra territoriet til en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), som er part i Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995 eller UNESCO-konvensjonen av 1970 er,*

- enhver utførelse fra en stats territorium i strid med denne stats lovgivning om vern av nasjonalskatter eller
- enhver manglende tilbakelevering ved utløpet av fristen for en midlertidig lovlig utførelse, eller enhver krenkelse av ett av de øvrige vilkår for denne midlertidige utførelsen,
- enhver kulturgjenstand som er stjålet fra en stat som er part i Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995,

c) *den anmodende stat,*

- den stat fra hvis territorium kulturgjenstanden er blitt fjernet ulovlig,

d) *den anmodede stat,*

- den stat på hvis territorium den kulturgjenstand som er blitt fjernet ulovlig fra en annen stats territorium, befinner seg,

e) *besitter,*

- den person som har kulturgjenstanden i sin besittelse for egen regning,

f) *innhaver,*

- den person som har kulturgjenstanden i sin besittelse for en annens regning.

§ 2. Kategorier jf. § 1 bokstav a andre strekpunkt er:

1. Arkeologiske gjenstander som er mer enn 100 år gamle og som stammer fra:
  - utgravninger eller funn på landjorden og marinarkeologiske utgravninger eller funn, eller
  - arkeologiske samlinger.
2. Deler av kunstneriske, historiske eller religiøse minnesmerker som var en integrert del av minnesmerket, men er blitt fjernet.
3. Bilder og malerier som ikke inngår i kategori 4 og 6, som utelukkende er fremstilt for hånd, uansett underlag og materiale.
4. Akvareller, gouacher og pasteller som utelukkende er fremstilt for hånd, uansett underlag og materiale.
5. Originale kunstneriske sammenstillinger og montasjer i ethvert materiale.
6. Mosaikker, som ikke inngår i kategori 1 eller 2, som utelukkende er fremstilt for hånd, uansett underlag og materiale, og tegninger, som utelukkende er fremstilt for hånd, uansett underlag og materiale.
7. Originale stikk, trykk, silketrykk og litografier og deres trykkplater, samt originalplakater.
8. Originale statuer og skulpturer og kopier fremstilt etter samme fremgangsmåte som originalen, som ikke inngår i kategori 1.
9. Fotografier, filmer og deres negativer.
10. Inkunabler og manuskripter, herunder geografiske kart og partiturer, enkeltvis eller i samlinger.
11. Arkiver og deler av dem, av enhver art, som inneholder elementer som er mer enn 50 år gamle, uansett lagringsmedium.
12. Gjenstander som forteller om vitenskapelig, teknologisk, militær og samfunnets historie, nasjonale ledere, tenkere, vitenskapsmenns og kunstneres liv, samt hendelser av

nasjonal betydning.

13.

a) Samlinger og eksemplarer fra zoologiske, botaniske, mineralogiske eller anatomiske samlinger,

b) samlinger som har historisk, paleontologisk, etnografisk eller numismatisk interesse.

14. Frimerker, stempelmerker og liknende, enkeltvis eller i samlinger

15. Transportmidler mer enn 75 år gamle.

16. Bøker mer enn 100 år gamle, enkeltvis eller i samlinger.

17. Trykte geografiske kart mer enn 200 år gamle.

18. Andre antikviteter som ikke inngår i første ledd kategori 1 til 17, og som er mer enn 50 år gamle.

Kulturgjenstander som inngår i første ledd kategori nr. 2-13 omfattes av denne forskrift dersom de er mer enn 50 år gamle og ikke tilhører sin opphavsmann.

I en stat utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet som er part i Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995, omfattes kulturgjenstander som er skapt av medlemmer av et stamme- eller urbefolkningssamfunn til tradisjonell eller rituell bruk, og som skal returneres til dette samfunnet, på tross av at gjenstanden ble utført innen 50 år etter tilvirking.

Alle kulturgjenstander som omfattes av første og andre ledd omfattes av denne forskrift dersom deres verdi tilsvarende eller er høyere enn de verditersklær som er oppført i femte ledd. Slike verditersklær gjelder ikke for kulturgjenstander som er ulovlig utført fra en stat utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet som er part i Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995 **eller UNESCO-konvensjonen av 1970.**

Verditersklær for visse kategorier jf. første ledd:

Uavhengig av verdi:

- nr. 1 (Arkeologiske gjenstander)
- nr. 2 (Deler av minnesmerker)
- nr. 10 (Inkunabler og manuskripter)
- nr. 11 (Arkiver)

Verdi EUR 15.000:

- nr. 6 (Mosaikker og tegninger)
- nr. 7 (Stikk)
- nr. 9 (Fotografier)
- nr. 17 (Trykte geografiske kart)
- nr. 14 (Frimerker og stempelmerker)

Verdi EUR 30.000:

- nr. 4 (Akvareller, gouacher og pasteller)

Verdi EUR 50.000:

- nr. 8 (Statuer)
- nr. 16 (Bøker)

- nr. 13 (Samlinger)
- nr. 15 (Transportmidler)
- nr. 12 og 18 (Enhver annen gjenstand)

Verdi EUR 150.000:

- nr. 3 (Malerier)
- nr. 5 (Kunstneriske sammenstillinger og montasjer)

Vurderingen av om vilkårene med hensyn til økonomisk verdi er oppfylt, skal foretas på det tidspunkt det anmodes om tilbakelevering. Den økonomiske verdi er den verdi gjenstanden har i den anmodede stat.

0 Endret ved forskrift 14 mai 2002 nr. 467.

§ 3. Vedkommende myndighet skal:

- a) på anmodning fra den anmodende stat, ettersøke en bestemt kulturgjenstand som er fjernet ulovlig, og identifisere besitteren og/eller innehaveren,
- b) underrette de berørte stater dersom kulturgjenstander blir funnet på norsk territorium og det foreligger rimelig grunn til å anta at nevnte gjenstander er fjernet ulovlig fra en annen stats territorium, og ta imot tilsvarende underrettelse,
- c) gjøre det mulig for vedkommende myndigheter i den anmodende stat å kontrollere om den aktuelle gjenstand er en kulturgjenstand, og være slik myndighet i Norge,
- d) treffe nødvendige tiltak for fysisk bevaring av kulturgjenstanden i samarbeid med den berørte stat,
- e) søke å unngå at kulturgjenstanden unndras fra fremgangsmåten for tilbakelevering, ved å treffe de nødvendige midlertidige tiltak, herunder midlertidig forføyning, selv om restitusjonskrav eller anmodning om retur av gjenstanden er fremmet for domstolene eller andre kompetente myndigheter i en annen stat,
- f) fungere som mellomledd mellom besitteren og/eller innehaveren og den anmodende stat i forbindelse med tilbakeleveringen,
- g) underrette vedkommende myndighet i den stat der den norske stat har anlagt sak for å sikre tilbakelevering av en kulturgjenstand, og ta imot tilsvarende underrettelse,
- h) underrette vedkommende myndigheter i andre stater om at det er anlagt sak i Norge, og ta imot tilsvarende underrettelse,
- i) for øvrig samarbeide med og fremme samråd mellom vedkommende myndigheter i andre stater.

Kontrollen etter første ledd bokstav c skal foretas innen to måneder etter underretningen nevnt under bokstav b. Dersom kontrollen ikke foretas innen den fastsatte frist, får bokstavene d og e ikke anvendelse.

§ 4. Partene kan bli enige om å henvise tvisten til annen domstol eller annen kompetent myndighet, eller til voldgift.

§ 5. Den anmodende stat bærer utgiftene i forbindelse med tiltakene nevnt i § 3 første ledd bokstav d.

§ 6. Denne forskrift trer i kraft straks for de bestemmelser som gjelder stater som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), samtidig oppheves forskrift av 28. februar 1997 nr. 236 om tilbakelevering av kulturgjenstander som er fjernet ulovlig fra territoriet til

en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) og som befinner seg i Norge. De bestemmelser som gjelder stater som er part i Unidroit-konvensjonen trer i kraft samtidig som konvensjonen trer i kraft for Norge.¹

1 1. mars 2002 iflg. forskrift 1 mars 2002 nr. 229.